

Værd at vide om Børnerådet og 10-års-jubilæet

I. Aktiviteter i anledning af 10-års-jubilæet

- Reception den 27. august 2004 kl. 14-16 i Eigtved Pakhus, København, med deltagelse af bl.a. Minister for Familie- og Forbrugeranliggender Henriette Kjær og musical-gruppen Spotlight.
- Plakatkonkurrence for børn. Temaet for plakaterne er venskab og alle børn i alderen 10-14 år kan deltage. Konkurrencen starter den 1. september, og den 19. oktober er fristen for at sende forslag til Børnerådet. Den 19. november vises de bedste ved en fernisering og udstilling, og der bliver præmieoverrækkelser af bl.a. tegner, forfatter og musiker Carl Quist Møller. Vinderplakaten bliver desuden trykt som plakat.
- Børnemøder i henholdsvis Køge den 22. september og i Horsens den 7. oktober hvor børn taler om børneliv i Danmark, hvorefter de omsætter deres opfattelser og meninger til tv, radio, avis og internet. Desuden vil Børnerådet også bruge børnenes bidrag, når vi skal sende en rapport til FN's Børnekomite i forbindelse med Danmarks overholdelse af Børnekonventionen.
- Årsmøde den 1. december, København: *Børnerådet 10 år – Ombudsarbejde for børn i nordisk perspektiv*.
- Jubilæumsskrift, december.

II. Eksempler på Børnerådets initiativer og resultater fra 1994-2004

Som tværfagligt råd har Børnerådet mange opgaver og har igennem de forløbne 10 år arbejdet med en bred vifte af emner. Eksemplerne nedenfor viser blot nogle af Børnerådets arbejdsfelter og de resultater, som er opnået indtil videre.

Børn som informanter og dialog mellem børn og voksne

I 10-års-perioden er det blevet alment respekteret, at børns egne erfaringer og fortællinger om deres liv er helt afgørende kilder for forskere, praktikere, professionelle indenfor retsvæsen, familieretten og socialretten m.m.. Børnerådet har været en vigtig bidragsyder til denne proces, dels gennem en konsekvent holdning i det lovforberedende arbejde, dels gennem konkrete initiativer og dels gennem udvikling af egen praksis. På nogle af årsmøderne har børn været inviteret med, og gennem særlige mødeformer har vi sørget for, at de er blevet aktive deltagere. Ligesom de jævnlige spørgeskemaundersøgelser i det landsdækkende børnepanel har taget pulsen på spørgsmål som: Hvor gammel, mener du, man skal være for at blive hørt, når mor og far bliver skilt? Har du indflydelse på, hvilke bøger klassen skal bruge? Det nuværende børnepanel består af ca. 1200 børn, der går i 8. klasser, fordelt over hele Danmark.

Udvalgte udgivelser

- ”Sæt ord på dit liv” (1996), som er en bog med bidrag fra børn om, hvad de synes er et godt børneliv.
- ”Fortrolighedsrummet” (1997), som er en publikation om børns muligheder for at tale fortroligt med offentlige ansatte.
- ”Børn på Banen – inddragelse af børn i lokale beslutningsprocesser” (1998).
- Antologien ”Børn som informanter” (2000), hvor børneforskere og praktikere, inden for forskellige sektorer og fag, behandler emnet.
- I alt 12 rapporter med Børnepanelets svar på spørgsmål om: mobning, alkohol, medbestemmelse, tobak, computere, chat, politik m.m.

Særlige foranstaltninger for børn og unge (Serviceloven).

Børnerådet har en særlig forpligtigelse i forhold til de børn, som har det svært. Derfor har opvækstvilkårene og samfundets indsats overfor disse børn altid stået centralt i Børnerådets arbejde. I løbet af de seneste 10 år er lovgivningen blevet styrket til børns bedste, ligesom holdninger og praksis også har ændret sig blandt de professionelle. Børnerådet har spillet en aktiv rolle i denne proces.

Udvalgte udgivelser:

- ”Anbringelse til barnets bedste. Forslag til styrkelse af indsatsen for truede 0-3 årige børn.” (1998)
- ”Børnerådets forslag til styrkelse af anbragte børn og unges klageadgang” (2003)

Afskaffelse af revselsesretten og information til forældrene

Børnerådet er en ivrig fortaler for opdragelse med hjertet og har arbejdet i forhold til såvel lovgiverne som forældrene for at beskytte børnene. Den 10. juni 1997 blev Lov om forældremyndighed og samvær, § 2, stk. 2 ændret, hvilket betød, at forældre ikke længere måtte slå deres børn.

Udvalgte udgivelser:

- TV-dokumentaren ”Når de voksne slår” (sendt på TV DR1 og 2)
- Folderen ”Når jeg får børn, vil jeg aldrig slå”
- ”Nej til bank” og plakat af samme navn.
- Filmen ”Vejen Hjem” v. Vibeke Juel, vist på DR 1 og 2.
- ”Forældre har ikke ret til at slå deres børn” en informationsfolder skrevet til ikke-danske talende (bosnisk/serbisk/kroatisk, saudiarabisk, tyrkisk, urdu, engelsk, somali)
- Pjecen ”Opdragelse med hjertet”

Folkeskolen - mobning

I 1998 fik Børnerådet skabt opmærksomhed omkring mobning i skolerne bl.a. gennem en kampagne med en bred vifte af aktiviteter og udgivelser. Børnerådets børnepanel blev i 1999 spurgt til råds, som det kan læses i rapporten ”Om venskab, drilleri og mobning”, og i foråret samarbejdede vi med DCUM om ”Mobning 2004. En undersøgelse i 7. klasse.”. Senest har Børnerådet været med til at tage initiativ til ”Nationalt Samarbejde for Social Trivsel og mod Mobning i Grundskolen”

Udvalgte udgivelser:

- Bogen ”Mobbedreng” (1999), udsendt til alle landets skoler
- Rapporten ”Det handler om værdighed” (1999), Børnerådets bud på en offentlig mobbepolitik, bl.a. sendt til alle MF’ere.

Seksuelt misbrug af børn

Børnerådet udsendte i 1999 et debatoplæg med forslag til en samlet national indsats mod seksuelt misbrug af børn, og i marts 2000 samlede Børnerådet ca. 150 deltagere til debatmøde i Landstingssalen om ”Seksuelt misbrug af børn – hvordan kommer vi videre?” I samarbejde med en række børneorganisationer afdækkede Børnerådet i 2001 myndighedernes behandling af børn i forbindelse med seksuelt misbrug. Det udmøntede sig bl.a. i rapporten ”Mod en optimal model for afhøring af børn i sager om seksuelt misbrug” med det sigte at fremme retsregler, der støtter børns retssikkerhed. Undervejs i arbejdet fik gruppen foretræde for Justitsministeriets arbejdsgruppe, og det har ført til lovændringer i 2004.

Børn, unge og alkohol 1998 - 2003

Børnerådet besluttede i 1997 at skabe et overblik over omfanget af børn og unges forbrug samt at skabe debat om forebyggelse og de alkoholpolitiske virkemidler. Sammen med Red Barnet inviterede Børnerådet i januar 1998 til høring i Landstingssalen: ”Brandterter i børnehøjde”. Børnerådet beslutter i 2003 at medvirke til en *senere alkoholdebut og et lavere forbrug* blandt børn og unge, og undersøger i Børne- & Ungepanelet (7. klasse) november 2003 spørgsmål om ”Teenagere og alkohol” samt afholder Årsmøde 2003 med alkohol som tema under inddragelse af 75 unge. Hovedbudskaberne er: Den første drink har magisk virkning og børnene/de unge ønsker de voksne mere på banen. Disse resultater blev givet

videre til sundhedsministeren. I øjeblikket samarbejder Børnerådet med Komiteen for Sundhedsoplysning og Sundhedsstyrelsen om oplysningsmateriale til folkeskolen.

Lov om forældremyndighed og samvær

Under diskussionen i 1995 om en ny Lov om Forældremyndighed og Samvær pressede Børnerådet på, for at give børn et selvstændigt tilbud om rådgivning i sager om forældremyndigheds- og samværs-spørgsmål. Med positivt resultat, idet forældremyndighedsloven, der trådte i kraft 1. januar 1996, siger at både børn og forældre skal tilbydes en tidlig rådgivning i statsamtet om barnets situation. Børnerådet har siden sin etablering arbejdet for klare juridiske regler for børns medinddragelse i skilsmisssagerne, og i dag har flere børn under 12 år mulighed for at give deres mening til kende, når forældrene går fra hinanden. Børnerådet har også beskæftiget sig med samværsretten og sat fokus på, hvor belastende det er for børn, når myndighederne tvinger barnet til at have samvær, når det ikke selv ønsker det. I 2002 foretog Børnerådet en undersøgelse af 14 af landets 82 fogedretters praksis i sager om tvangsfuldbyrdelse af samvær. Undersøgelsen kunne bl.a. konkludere, at der er meget stor forskel på, hvordan reglerne bliver brugt.

Udgivelser:

- Bogen ”Men de taler stadig sammen” (2000)
- Filmen ”Når far og mor går fra hinanden” (2002)

Børnekonventionen i Danmark

Børnerådet skal løbende holde øje med, om Danmark overholder FN's Børnekonvention. Når regeringen hvert 5. år sender en rapport om hvordan det går i Danmark, er Børnerådet blandt de organisationer og institutioner, der udarbejder egne rapporter. I løbet af efteråret vil Børnerådet spørge to grupper á 40 danske børn til råds, og børnerapporten vil blive sendt til FN's Børnekomite.

Udgivelser:

- ”Børnekonventionen – hvad kan vi bruge den til? Rapport fra Børnerådets årsmøde den 12. november 1999.”
- ”Rapport til FN's Komité om Barnets Rettigheder. Supplerende rapport til Danmarks 2. periodiske rapport.” (2000)
- Bogen ”Børnekonventionen i Danmark” (2002), der er grundbog til politikere og professionelle, som beskæftiger sig med børn.

III. Sådan begyndte det

I foråret 1994 besluttede Folketinget ved lov, at Socialministeren skulle oprette et uafhængigt og tværfagligt børneråd – i første omgang som 3-årigt forsøg. Børnerådet blev etableret i juli 1994 med journalist Frode Muldkjær som formand og fik tilknyttet et sekretariat.

Da forsøgsperioden var i sin slutfase i 1997 blev Børnerådet evalueret, og Folketinget vedtog ved lov at gøre Børnerådet permanent. Et nyt råd med 7 medlemmer blev udpeget og den 24. august 1998 kunne professor Per Schultz Jørgensen indlede det første rådsmøde som formand for det nye børneråd.

Da Per Schultz Jørgensen gik af, udpegede Socialministeren seminarielektor Jytte Juul Jensen som formand. Hun startede i februar 2001, men trak sig fra posten i juni 2001 efter uenighed mellem hende og Børnerådets øvrige medlemmer. Næstformand, advokat Sys Roving Koch blev konstitueret som formand og fungerede indtil Socialministeren udpegede den nuværende formand Klaus Wilmann. I dag er Børnerådet en selvstændig institution under Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender.

IV. Børnerådets forpligtelser

Børnerådet er et politisk uafhængigt, statsligt råd og kan handle på baggrund af egne beslutninger. Børnerådet er tværfagligt sammensat og repræsenterer en bred vifte af områder: børns opvækst og udvikling, børns sundhed, børns retsstilling og børn med særlige behov. Formanden og to af medlemmerne er direk-

te udpeget af ministeren, mens fire medlemmer er blevet indstillet af en valgforsamling af organisationer indenfor børneområdet.

Det er Børnerådets opgave at:

- sikre børns rettigheder. Rådet arbejder for børns ret til beskyttelse, indflydelse og omsorg;
- formidle information om børn og tale børnenes sag i den offentlige debat;
- arbejde for at give børn bedre muligheder for at deltage i debatten og samfundsudviklingen;
- vurdere og påpege, når samfundsudviklingen er til skade for børn eller lovgivningen er mangelfuld;
- vurdere de forhold, som børn i Danmark lever under i forhold til FN's Børnekonvention. Børnekonventionen og barnets bedste er omdrejningspunkter for alle Børnerådets aktiviteter;

Børnerådet kan ikke tage konkrete klagesager til behandling.

V. Lovgrundlag

- Lov nr. 453 af 10. juni 1997 om retssikkerhed og administration på det sociale område, § 88.
- Socialministeriets bekendtgørelse nr. 2 af 5. januar 1988.

VI. Nuværende medlemmer af Børnerådet

- Klaus Wilmann, pædagog og konsulent (medlem og formand fra okt 2001)
- Birgitte Holmberg Pedersen, dommer ved Tårnby ret (medlem og næstformand fra okt 2001)
- Pernille Hviid, lektor i psykologi på Københavns Universitet (medlem fra juli 1998)
- Inger Thormann, psykolog på Skodsborg Observationshjem (medlem fra feb 2001)
- Else Guldager, ledende sundhedsplejerske i Lyngby Taarbæk Kommune (medlem fra feb 2001)
- Helga Kolby Kristiansen, forstander på Silkeborg Højskole (medlem fra juli 2002)
- Niels Egelund, professor i specialpædagogik på Danmarks Pædagogiske Universitet (medlem fra juli 2002)

VII. Tidligere medlemmer af Børnerådet

- Jytte Juul Jensen, lektor på Jydsk Pædagogseminarium (medlem og formand fra feb 2001 - juni 2001)
- Sys Rovsing Koch, advokat (medlem og næstformand juli 1998-juni 2001, kons. formand fra juni 2001 – sept 2001)
- Christian Corfixen, klubpædagog (medlem fra juli 1998 - juni 2002)
- Tove Petersen, læge (medlem fra juli 1998 - jan 2001)
- Ole Lennart Hansen, nuv. Seminarirektor på Socialpædagogisk seminarium i Ilulissat, Grønland (medlem fra juli 1998 – jan 2001)
- John Aasted Halse, psykolog og konsulent.(medlem fra juli 1994 – jan 1998 og fra juli 1998 - juni 2002)
- Per Schultz Jørgensen, professor i socialpsykologi (næstformand fra 1994 – jan 1998 og formand fra juli 1998 - jan 2001)
- Jørgen Winther, døgninstitutionsforstander (medlem fra 1994-jan 1998)
- Marianne Højgaard Pedersen, nuv. højesteretsdommer (medlem fra juli 1994-jan 1998)
- Karin Gaardsted, fritidskonsulent (medlem fra juli 1994-jan1998)
- Søs Bayer, nuv. rektor på Dannerseminariet (medlem fra juli 1994-jan 1998)
- Frode Muldkjær, journalist (medlem og formand fra juli 1994-jan 1998)